krupni plan

TELEGRAM 11. VI 65.

Žarišta filmske kulture

Po svom djelovanju na oblikovanje bića čovjeka, film, jedna od najmasovnijih umjetnosti, sociološki je problem izuzetne važnosti.

U nas oko 9,500.000 gledalaca godišnje kupuje oko 130,000.000 kino-ulaznica.

Od te brojke oko 80% su omladinci i omladinke.

Godišnje se gleda oko 200 novih filmova (uz dva put više starih).

Od toga barem 70% filmova s nikakvim ili čak negativnim utjecajem na psihu.

To znači: Oko 7,500.000 mladih gleda redovno filmove koji su najčešće indiferentni u smislu pozitivne uloge što je mogu odigrati, odnosno takve koji šire malograđanštinu, defetizam, krive poglede na svijet.

Ali i oni indiferentni filmovi stječu kvantitetom snagu negativnog djelovanja, a osim toga socijalno-pozitivni ostaju često bez utjecaja jer ih mladi iz neznanja ili bojkotiraju ili prespavaju.

Problem je kako da se promijeni lik filma u smislu njegovih idejno-estetskih vrijednosti... i kako da se kod omladine razvije filmska kultura da bi ona sama, probirom, i mijenjala lik filma (bojkot loših filmova prisilio bi producente da se orijentiraju na dobre) i stekla intelektualne uvjete da od dobrih prima ono što dobra sadrže.

U posljednje vrijeme ovim se problemom sve više i više bave sve državne zajednice svijeta.

I Jugoslavija.

Aktivnost na području širenja filmske kulture bila je i ranije prilična svojim intenzitetom, ali ne i uspješnošću djelovanja. Radilo se podvojeno, unutar svake republike, i unutar različitih ustanova — bez dogovora i koordinacije.

Tako su aktivnosti Jugoslavenske kinoteke, radničkih i narodnih sveučilišta, raznih centara za kulturu i film, ustanova i poduzeća kao što su »Prosvjeta-film« (Sarajevo), »Prosveta-servis« (Ljubljana), »Filmoteka 16« (Zagreb), »Film i dete« (Beograd), republičkih savjeta za kulturu, filmskih kritičara i esejista, ozbiljne filmske štampe, nastavnika osnovnih i srednjih škola, kino-klubova... itd, ostajale bez pravih rezultata. Sve su te aktivnosti neznatno utjecale na stanje stvari, kao što se to može zaključiti iz povremenih i nesređenih anketa među omladinom, koje su provedene sa zadatkom da se preispitaju njihove sklonosti prema filmu.

Neznatno, rekoh, ali ipak...

Međutim, nedavno održano međurepubličko savjetovanje za širenje filmske kulture (Banja Luka, 15—16. aprila) završilo je nizom značajnih zaključaka što pružaju mnogo nade da će se problem shvatiti ozbiljno i da će se aktivnosti sjediniti i dosljedno davati bolje rezultate.

Osnovan je Međurepublički odbor za širenje filmske kulture koji je svoju aktivnost razdijelio u četiri grupe:

Film u školi i odgoj filmsko-pedagoških kadrova. Rukovodilac grupe: Jovica Podgornik.

Klubovi i tribine. Rukovodioci grupe: Dušan Makavejev i Miroslav Isaković.

Izdavačka djelatnost. Rukovodioci grupe: Aca Kostić i Nikola Marušić.

Odnosi kinematografa i društvene zajednice.

Međurepublički odbor (koji za sada uključuje i djelatnost pokreta »Filmska omladina«) formiran je pri Foto-kino savezu Jugoslavije, a okuplja sve ustanove i društva koji rade na širenju filmske kulture (pored već spomenutih još i Savez omladine Jugoslavije, predstavnike Armije, Udruženja reditelja i scenarista Jugoslavije, Udruženje filmskih glumaca Jugoslavije, Udruženje filmskih radnika Jugoslavije), a izvjesno će se u taj rad uklopiti i Udruženje filmskih i televizijskih kritičara Jugoslavije, koje će se formirati u Puli još ove godine.

Jednom drugom zgodom zabilježit ću aktivnosti i uspjehe grupa, a ovaj put spominjem podatke iz kalendara akcija i manifestacija što ih je Odbor pokrenuo:

Ljetovalište filmske omladine Jugoslavije. Oko 200 omladinaca boravit će u Puli za filmskog festivala, prisustvovati projekcijama, organizirati razgovore s autorima...

Ljetna filmska škola. U Trakošćanu kod Varaždina održat će se seminar za profesore pedagoških akademija, u organizaciji »Filmoteke 16«.

XXVII festival UNICA (Međunarodna federacija kino-amatera) i XXIV kongres UNICA održat će se u Dubrovniku od 24. VIII—3. IX, u organizaciji Foto-kino saveza Jugoslavije.

II međunarodni seminar o filmskom odgoju (zemlje učesnice: ČSSR, Francuska, DNR, Austrija, Engleska, Poljska, Italija i Jugoslavija) održat će se od 11—14. IX u Sarajevu (Trebeviću) u organizaciji »Prosvjeta-filma«, Sarajevo, i Saveza za film Foto-kino saveza Bosne i Hercegovine.

II susret filmskih stvaralaca eksperimentatora, GEFF, Zagreb, od 4—7. XI, u organizaciji Kino-kluba »Zagreb« i Kino-saveza Hrvatske.

IX festival amaterskog filma Jugoslavije, Split, 18, i 19. XII, u organizaciji Foto-kino saveza Jugoslavije.

Možda će vam se učiniti da u ovom kalendaru ima suviše prostora za amaterizam, ali nije tako. Više od 500 kino-klubova u Jugoslaviji žarišta su širenja filmske kulture.

KRONIČAR